

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Kegyelmes és méltóságos bűnök.

— Egy kis közéleti kortörténelem. —

A magyar közélet egy jelese halt meg. Latkóczy Imre volt államtitkár, a király valóságos belső titkos tanácsosa kimult e világból, s majd csak valahol Amerikában fog föltámadni.

A Kegyelmes Ur elutazott!... Ezt mondják abban az előkelő és fényes lakásban, amelyben Latkóczy Imre lakott.

A kegyelmes ur elutazott, miután rajtacsípték, hogy minden kékvérűségé, nemzeti prédikátuma, fényes állása és v. b. t. t.-i méltósága dacára is inkorrekt-séget követett el. Inkorrekt-ség... Milyen enyhe kifejezés, és milyen bájosan érthetetlen. Hiszen az is inkorrekt-séget követ el, aki a zsuron nem szmokingban jelen meg. No de hát a Latkóczy kegyelmes inkorrekt-sége más természetű.

Az a sok szegény patikussegéd, aki tizenöt-husz évig szaladgál a más patikájában, s aki egész jövedelmét arra költi, hogy koronás bélyegeket vesz patika engedély iránti kérvényekre és utazgat Budapestre meg vissza, az erkölcsi elégtétel bizonyos névvel veheti tudomásul, hogy Latkóczy kegyelmes ur

inkorrekt-sége kiderült s ő elutazott. Hány tönkretett egzisztencia, hány elkeseredett ember siratja, hogy Latkóczy Imre csak most utazott el s hogy még annyit másik Latkóczy Imre maradt itthon.

Az a szegény, megöregedett gyógyszerészsegéd, akinél otthon gyerekek sirnak, aki házbérhátralekkel küzd és váltóvonalások ellen hadakozik, mozgósítja az egész rokonságát, könyörög a főispánnak, rimánkodik az országgyűlési képviselőnek, hogy patikaengedélyhez jusson, s mikor azt hiszi, hogy már minden rendben van, akkor jön Latkóczy Imre, vagy egy másik nagy ur, aki néhány ezer korona-ellenében olyanokat juttat patika-joghoz, akik fiatalok, tudatlanok, de pénzük van.

Mert régi és azt hisszük a köztudatba ma már teljesen átment igazság az, hogy Magyarországon még egy utkaparózi állást sem lehet protekció nélkül megkapni, hogy semmiféle joghoz vagy előnyhöz nem juttathat az érdem, csupán a protekció. Valamint az sem új igazság, — hogy nem egyedül Latkóczy Imre az, aki pénzért, előre megolvasott ezrekekért vállalkozik protekciós szívességekre. Csodálatos, hogy a miniszterek, az államrendőrségi főkapitány meg egyéb urak csak most jöttek

erre rá. Csodálatos, hogy ők süketek és vakok voltak, s nem hallották és nem látták, amit mindenki tudott.

Latkóczy Imre most kelepcébe került, s a szenzációt olvasva, sok nagynevű ember érez ideges borzongást, mert mindenik arra gondol, hogy mi lett volna, ha véletlenül őrá sül ki olyasmi, ami miatt Latkóczy Imrét, a kegyelmes urat, a volt államtitkárt, egyik legfőbb ítélőbíróságunk alelnökét, a király tanácsosát elutaztatták.

Amikor egy kis városi irnok kidob lakásából a háziur, vagy reá jönnek, hogy ez a kis irnok 5 forint mellékkeresetet csinált magának, amikor egy száz forintos fizetésű pénzértost megszedítene a reabizott ezresek, akkor nem igen esik szó a hivatalnoki kar szegénységéről; de ha egy nagy ur, ki fogatot, nyolc szobás lakást, szép szeretőt tart és magas összegben kártázik, akkor az ő bűnét menti a nyomorgók szenvedése.

Pedig hát kenyérre lopni, kenyérre csálni nem szabad, azért becsukják az embert. A kegyelmes urat hagyják — utazni.

Bármily szomorú tanulságot vonjunk is le a szenzációs esetből, óvakodjunk attól, hogy már most egész közéletünket oly fertőnek tekintsük, mely csak az erkölcszetlenség miasmáit képes terjeszteni.

TÁRCA.

Szőnyegporolás.

— A Bajai Hírlap eredeti tárcája. —

Irtá: Kanizsal Ferenc.

Szabó Péter városi díjnok fölébredt. Első pillantása az ágyával szemközi ablakra esett, melynek leeresztett vászonfüggönyén valóban átderengett a kezdődő nap. Ez a nap szerda volt, ami végeredményben mindegy, mert a szerda épen olyan, mint a kedd, vagy akár a vasárnap, — kivált, ha valaki díjnok és ennél fogva nincs pénze.

Szabó Péter nem örült az ébredésnek. Számára ez a küzdelem nélküli szürke nyomor-gás újabb óráit jelentette, amelyek, ki tudja, meddig tartanak. Éppen ezért nem sietett az öltözködéssel. Még a puha párnák közé furta álomittas fejét, még nem engedte a gondokat ágya szélére tűlni. Bár a gondok egyike tény-

leg háborgatta, már most, ilyen jókor. Ez a gond azt mondta, hogy még csak huszonhete-dike, de már egy krajcáród sincs, miből veszel sport-cigarettát, vagy legalább egy pakli he-test? Ez nagy gond; mert ételt még csak adnak hitelbe, de trafikot kivételesen sem. Talán Sperlák, az irnok, ad kölcsön egy koronát, legalább egy hatost. Sperlákban bizakodott; — pedig Sperláktól igazán nem lehetett kölcsönkapni és ezt Szabó Péter nem is remélte komolyan; csak azért vette föl ezt a téveteg eszmét, mert a dohányzás gondját akarta még néhány percre elhessegetni. Ugy van, csak néhány percre, amíg a szőnyeget porolják lent az udvaron.

Uraim, ez a Szabó Péter oly szegény ugyanis, hogy ezelőtt fél évvel három koronában eláz-logosította acél óráját; — nehéz művelet volt, mert csak a tízedik zálogos állott kötélnék, a megelőző kilenc gunyosan mosolyogva utasi-totta vissza az előnytelen üzletet — igen, ezelőtt fél évvel becsapta az óráját és azóta

mindmáig nem bírta kiváltani. Zsebóra híján, arról tudja meg, hogy reggeli hétre jár az idő, hogy odalent, a négyemeletes bérház fenekén, a sötét és rosszagu udvaron a szőnyeget porolják. Mihelyt a porolás lármája felhallatszott a negyedik emeleti udvari hónapos szobába, Szabó Péter így szól magában: „Hét óra — és mint akit puskából lőttek ki, kiugrott az ágyból és öltözködött. Nyolcra hivatalban kell lennie.

Ezuttal is várta, félálomban merengve, a szőnyegporolásnak pisztolydurranáshoz és puskaropogáshoz hasonlító lármáját. Mint a heverész ember hessegeti kelletlenül arcáról a legyeket, úgy hessegette ő a gondokat, még a paplant is ráhuzta a fejére. Közben — mint mondtuk — várta az első pálcaütést, mely nagyot dördül az ártatlan szőnyegen. Az ismerős, serkentő döngtetések azonban késtek. Szabó Péter eleinte nem bánta, de utóbb gyanakodott. A szegény embert még az ág is huza. Éppen ma, amikor hivatalvizsgálat van

ELSŐRENDÜ POROSZ-SZÉN

GRAUUG bankháznál kapható.

Latkóczy — a koalíció kreaturája. A koalíciós kormányparti újságok nagy része azt írja, hogy Latkóczy Imre a letűnt korszak embere. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mert a bukott nagybúróból a koalíciós kormány faragott válságos belső titkos tanácsost.

Biztos értesülésünk van arról, hogy Latkóczy már a szabadelvű éra alatt, Tisza Istvánnal kezdte meg a v. b. t. t. méltóságát való kiilencselést, de eredménytelenül. Utóbb, a Fejérvári-kormány idejében újra forszírozni kezdte a tanácsosságot, de akkor is elutasításban volt része.

Szive hő vagyokozását a koalíciós minisztérium méltányolta és *Wekerle fölterjesztésére* kapta meg Latkóczy a v. b. t. t. címet 1908. januárjában, amely szintén tőkét jelentett neki a panamához.

A közgyűlésből.

— Október 19. —

Rendkívüli közgyűlést tartott a törvényhatósági bizottság hétfőn délután. Borongó, hideg őszi nap volt. Hirtelen, orvul tőlünk. Előző nap deris verőfényben pompázott még az egész természet és egy szeszélyes októberi éjen át váratlanul tére fordult az idő. Komor, ólom-szürke felhők usztek az égen, barátságatlan szél rázza a fák hervadt, gyér lombkoráját és benn a fűtött közgyűlési teremben, melyre félnyegy már ráborult az őszi délután korai sötétje, városlátók kis csapatja tereferált csendesen, elszórtan a padokban és a tanácsi emelvény előtt.

Kevesen jöttek el, kevesen kevesen. Talán a rossz idő tartotta őket vissza. Csak a függetlenségi vezérkar jelent meg, néhány hűség és kipróbált alvezér és kisszámú katonaság és népség. A külvárosi hadak zöme távolmaradt. Pedig mostanában ugyancsak szorgalmas látogatói a közgyűlésnek. Résen állanak, gyanakodnak és vigyáznak a városra.

Nem voltak ott a kereskedők, az iparosok, a vállalkozók, a gazdák sem. Pedig őket érdekli legjobban, legközelebből a napirend. Négy órakor a harmadik csöngetés után,

bevonult *Ambrozovics* főispán a tanácssal, elfoglalta az elnöki széket és megnyitotta az ülést. A tanácsi emelvény mögött égő gázlámpák viaskodva küzdöttek a nagy terem homályával és sápadt rezgő, fényt vetettek Türr István fekete-térámasz új arcképére.

Megkezdődött az ülés csendesen, álmosan. Első pont az iskolaszék előterjesztése volt. A felsővárosi iskolában ideiglenes leányosztály felállítását kéri az iskolaszék. Minden vita nélkül a tanácsot bízták meg az intézkedéssel.

A második pont már némi élénkséget és érdeklődést vitt a tárgyalásba. A Dél-dunavideki vasuti részvénytársaság akar közúti vasutat építeni a városon keresztül és a közgyűlés engedélyét kéri ehhez.

Somogyi Emil bizottsági tag hívta föl a tanács figyelmét arra, hogy a vasutat a Munkácsi Mihály-utcán át vezetni teljes lehetetlenség. Ennek a szűk utcának egyes részei olyan keskenyek, hogy két kocsi is alig közlekedhetik akadálytalanul benne, nem is szólvá arról, hogy három népes iskola is van benne. *Dr. Valentin* Emil, amellet foglalt állást, hogy az engedélyt csak határozott, legfeljebb 50 évi időtartamra adja a város.

Dr. Rajk Aladár kifejtette, hogy engedély-adásról szó sem lehet ezen a közgyűlésen, mert az napirendre tűzve nincs. A koncesszió megadását alaposan meg kell fontolni, jogokat, előnyöket kell a város részére biztosítani, haszonrészesedést kell kikötni, kártalanítást kell kérni az átengedett területekért, szóval meg kell tenni mindazokat a biztosító intézkedéseket, melyeket egy jogokat és köteleességeket magában foglaló szerződésnél az óvatosság, a közérdek parancsol.

És ennek az okos beszédnek csak annyit volt a fogantója, hogy a közgyűlés a főispán fölött kérdésére kimondotta, hogy a koncesszió 50 évet meghaladó időre nem adható meg.

A harmadik pontnál, gazdasági vasut építésénél még könnyebben, még simábban ment a dolog. Senkinek sem volt hozzá szava, senkinek sem volt kifogása, vagy észrevétele. Megszavasták.

A közfelfogást leghívőbban egy közbeszólás

tükrözte vissza. Valaki közderülttség közben, aggódva érdeklődött aziránt, kell-e az építéshez pénz adnunk. Az a barátságos fölvilágosítás, hogy nem, teljesen megnyugtatta.

Most ez a legfontosabb. Ezen fordul meg minden. Nyugodtak lehetünk, tisztelt polgártársak, a közgyűlés vigyáz a városra és őrt áll anyagi érdekeinel.

Volt néhány deris perce is a közgyűlésnek. Kigerl János számvető fakasztott jóleső mosolyt a komoly városatyai arcokon. Az ő eredeti módján bizonyította, hogy a pénztárszoba tűz és betörés ellen nem lesz biztosabb, ha néhány vasajtót illesztenek a vékony falba. De hiába bizonykodott, hiába érvelt lelkesesen, tüzzel, gyonnyon, epésen. Nem sikerült megvédelmeznie a közérdeket. Megszavasták az 500 koronát.

Öt óra volt, mikor bezárta a főispán a közgyűlést. És a hideg, komor őszi alkonyatban lassan, csendben, elgondolkozva távoztak a bizottsági tagok.

E. L.

HIREK.

Veszendő humanizmus.

Kelletlenül, féltő aggódással, sőt majdnem hitetlenkedve írjuk le a címnek szánt két szót e cikk fölébe, elolvassván azt a jelentést, melyet a leghumánusabb bajai társaság, a *Bajai Főkönyvelő Leányegyesület* adott ki az elmúlt esztendőről.

Baja város dekadens társadalmi alakulásairól, a mai leánygárda egyrészenek a jótékony-ság ügye iránti közönyéről panaszkodik *Heheny* János dr., a leányegyesület lelkes és fáradhatatlan titkára és ennek a szomorú ténynek következményeként — nyilant és leplezetlenül — 689 korona deficitet mutat ki a tavalyi évi mérleg keretében. Másszóval: veszendőnek indult itt Baján a humanizmus igazán és kétségtelemül, ha már a társadalom minden rétegének lelkeivel lefedett leányegyesületet is kikezdhetne a deficit átka.

Megtörtént. De napirendre térni fölötte nem szabad. Főlemel a vajtőre és remélhetően csak

összeesküdtek talán a bérházbéli szolgáltók, hogy kegyetlenül megtreálják a zseborátlan Szabó Pétert. Pedig nem vették nekik semmit!

Szabó Péter kimászott hát a püha ágyból, az ablakhoz ment, felhuzta a függőnyt és a világitás szemléletéből próbálta megállapítani az óraidőt. A nap már a negyedik emeleti oldalfolyosóra tűzött; ejnye-ejnye, legalább félnyolc óra . . .

Megse mosakodott rendszeren, annyira sietett. Sikerült is feltérre beérkeznie a hivatalba, ahol főnöke ekként fogadta:

— Jó reggelt, kegyelmes uram.

Ez a megszólítás arra ment, hogy csak a miniszternek áll jogában ily késon járni hivatalba. Szabó elérte a célzást és mint egy iskolágyerek, szep-gve próbált mentegőzni:

— Kérem, nagyságos ur, a szőnyegetek ma nem porolták . . .

— Mi? Mit beszél?

A szerencsétlen ember ekkor vette észre, hogy ez az indokolt lehetetlen megmagyarázni. Veríték üt a homlokára és így dadogott:

— Semmi. Kérem . . . Elaludtam.

— Látszik. Még most sem ébredt föl. Előre forduljon többet, mert elcsapom!

— Igenis, nagyságos uram.

Szabó Péter az aktákba merült, róttá-rovogatta a betűket és a számokat. Mindezt gépileg végezte, — mert gondolatai mindegyre

akörül forogtak, hogy miért nem porolták ma a szőnyegetek? Ha esett volna az eső, igen . . . akkor megérténé. Csak hogy az idő szép, az idő verőfényes.

A hivatalból hazamenet, még jobban gyötörte a probléma. Elvégre a végére kell járni a dolognak. Talán holnap sem porolják a szőnyeget és ezt jó lesz előre tudni.

Éppen szemközt jött vele a kapu alatt a házimester.

— Alászolgája, házfelügyelő ur! — köszönt neki a szokott alázatossággal. Egy percig még habozott, meg merje-e szólítani a szőrnny nagy urat, ki orosz cári hatalmat gyakorol a négyemeletes bérkaszárnyában; de mégis győzött benne a bátorság, annál inkább, mert a házimester szigorú arcán némi ellágyulást vélt láthatni. Az óvatos, a félnék lelkűek, akik közé ami szerény dijnokunk is tartozik, — ösztön-szerűleg is megérik a durvább és erőteljesebb egyéniségeknek illetén alkalmi szelidültségét, miért is remegő, alázatos hangon bár, de tényleg megszólította a ház kormányzóját:

— Házfelügyelő ur . . .

— Na, mit akar?

— Semmi . . . Csak kérdezni akartam valamit . . .

— Hát csak tessék.

— Azt kérdezném, hogy valami új házirend lépett életbe?

— Új házirend? És miért?

— Ma reggel hétkor nem porolták a szőnyegetek . . .

— Talán holnap sem fogják — mondta különös szelidséggel a házimester.

— Tehát új házirend, kedves felügyelő ur?

— Nem . . . A háziur haldoklik.

— Haldoklik? A háziur?

Szabó Péter szolgáltelek a méltatlankodás egy rezdülése vonaglott keresztül. Mily igazságtalan a sors, hogy még a háziuraknak is meg kell halniok. Mert, ha más emberfiának, egy negyedik emeleti partájának vagy albérlőnek kell elpatkolnia, hát ez rendjén van. De egy háziurnak! A miniszter temetése óta nem érzett Szabó Péter ilyen méltatlankodást mindennel könnyen alkuvó lelkében.

— Ugy van, — folytatta csodálatos közlekedésséggel a marcona házimester, — haldoklik a nagyságos ur. Rettenetesen szenved. Tegnap reggel, mikor a szőnyegetek porolták, felordított minden egyes útsónál, a falra mászott majdnem. Ugy érezte, mintha tüzes vasrudakkal vernék a koponyáját . . .

— Ejnye . . . Istenem . . .

— Tehát én megtöltöttem a szőnyegporlást mindaddig, amíg a nagyságos ur befejezi. Két orvos, meg egy tanár voltak itt ma délebben, azok mondták, hogy ma vagy holnap kiszived. Már senkit sem ismer föl. Kapod levegő után és a szemé rémösen forog. Ez

átmeneti letargia ellen a tisztes múlt és jövő generáció zokszava, mely eleve és méltán vádolja meg hangtalan némaságával is a jelent, amiért közönyvel mintha megfélemedezett volna a legszebb bajai tradícióról, a messzebírt emberbaráti áldozatkészségről. És mert ezt a súlyos csapást nem mérheti a mi jószívű társadalmunk a jövőendő, ugyanazért — ha féltő aggodással is — de bizakodva a legközelebbi jövő vállaltat munkájában — irtuk meg ezt a kis aposztrófát.

A jelentést, dr. *Helényi* Jánosnak áttekinthető, stílusos munkája, egyébként egyesítendő áldásos egyesületi munkát mutat be.

Az egyesületi népkönyvtár díszes közönség jelenlétében 1907. október 1-én nyitották meg és az egész tanév alatt nyitvatartva, az év júniusának 25-én zárták be. A helybeli tanintézetek 63 tanulója kapott élelmet, akik közül 20 volt nem aszidó vallású. Az elmúlt évben a szombati napon is adott ebédet a könyvtár. Ünnepi ebéd purim alkalmából volt, mikor is az Egyesület elnöke saját költségén vendégelte meg a tanulókat.

Alapszabályszerűen öt ízben tartottak közgyűlést. Ezidén 4 teazsur és 1 nyilvános tanácsélyt rendezett az Egyesület. A helybeli biográf színház tulajdonosa szíves volt egy előadást tartani az Egyesület céljaira.

A tagok sorába 32-en léptek be, akik közül 7 lett rendestag. A kilépettek száma 9. Az alapítógatók száma 1-el szaporodott, néhai *Deutsch Zsigmond* né szül. Stern Margit emlékére tett alapítvánnyal.

Nagyobb adomány kettő jutott az egyesületnek: az egyik dr. *Rajk* Aladár országgyűlési képviselőtől, a másik dr. *Forró* Félix budapesti ügyvédtől.

A jelentést, mely lelkes szöveget intéz a bajai közönséghez a leányegyesület ügyének újból való fölkarolása iránt, *Reich* Erzsike elnök, dr. *Helényi* János titkár, *Erdős* Ilonka pénztáros, *Kun* Lajos ellenőr, *Schlüsser* Olga és *Kőhgyi* Józsa választmányi tagok írták alá.

— **Az ügyvédi kör tisztelgése.** A bajai ügyvédi kör azon alkalmából, hogy dr. *Dekker* Gyula, a szabadkai kir. törvényszék elnöke a kir. járásbírósg ügymenetének megvizsgálása végett először időzik városunkban, *Hesser* Gyula ügyvéd vezetésével az elnöknek tisztelt. A szónok időközben beszédében hangsúlyozta, hogy mily fontos tényezője az igazságszolgáltatásnak a bírói és ügyvédi kar egyetértő, vállaltat munkálkodása és az elnök lelkesen megjelent választásban ismételt kiemelte, hogy ő mennyire hordozza szívén a bírói és ügyvédi

már a halál jele, én mondom magának. Én ismerem az ilyesmit, mert valamikor kórházi ápoló voltam.

Szabó Péter meghatva gondolt a nagy ur vergődésére. Hát valóban egyenlők vagyunk a halál előtt? Egy pillanattig azon gondolkodott még, hogy vajjon ha ő haldokolnék, ő; Szabó Péter, — akkor is betiltaná-e a ház-mester a fényegyporolást?

Egész délután az udvari ablakban könyökölt. Lenézett az első emeletre és sürgős-forgást észlelt a háziur lakása táján. Az orvosok. A rokonok . . .

Este megkérdezte a ház-mestert:

- Még nem halt meg?
- Nem.
- Nem?
- Nem bizony. Szörnyen nehezen hal meg.

Szabó Péter másnap reggel arra ébredt, hogy ugyancsak döngözik a pokrócokat és szőnyegeket. Gyerekkora óta, hogy elszármazott a faluról és a lélekvaltságos kis harang szavát nem hallhatta, most érzett újból efféle gyászos hangulatot. Mialatt lenn az udvar mélyén a szolgálók püfölték a szőnyegeket, ekként fohászzkodott az eget urához:

— Adj, uram, teremfőm, a nagyságos házi-urnak örök üdvösséget és nyugodalmat . . .

kar közötti harmonikus viszony ápolását. Az egybegyűlt ügyvédek ez alkalommal a kir. járásbírósg közszeretében álló vezetőjét, *Major* Károly kir. járásbírt is meleg ovációban részesítették.

— **77% városi pótdó.** Baja város jövő évi költségvetése a hét végén került el hozzánk. Ebből olvassuk, hogy 1909-ben 77 százalék pótdótot fog fizetni a polgárság. A költségvetés részleteire közelebb térünk ki. Ezuttal pusztán annak illusztrálására, mily óriási számarányok-kal dolgozik még az olyan kis törvényhatóság is, mint a miénk, közöljük, hogy a házipénztár jövő évi kiadásának összege 569403 kor. 83 fillért tesz ki, amellyel szemben mindössze 418631 kor. 35 fill. áll, úgy, hogy a hiány itt 150772 kor. 48 fill. — A közevési alap bevételi és kiadási főösszege: 47836 kor. 81 fill. A nyugdíjpénztár 35539 kor. 96 fillér.

— **Bogdánovics Luólan megválasztásának költségei.** A szerb patriarka-választás meglehetősen sok pénzükbe került a szerbeknek. A költségeket, melyek 55,589 koronára rúgnak, a szerb nemzeti alaptól fedezték. Azonban nemcsak a szerbeknek, hanem az állampénztárnak is sokba került az új patriarka, mert a királyi biztos és az adatlús költségeit a kormány fedezte.

— **A vasárnapi sportverseny eredményei.** Kicsi, de lelkes sportkedvelő közönség nézte végig vasárnap a helybeli sportegyesület őszi versenyét, mely első, nagyszabású zászló-bontása volt a bajai sportélet fölvirágzóztatására hivatott új egyesületnek. A jelenlevőket bizonyára elvisszik hírét a vasárnapi szép sportünnepnek és ez a jórét kétségkívül anyagi és erkölcsi pártolókedvre fogja hangolni a sportegylet iránt polgárságunkat és sportkedvelő közönségét fog toborozni, nevelni Bajánk. A vasárnapi verseny egyébként az előírt programhoz híven folyt le. A zsűri-elnöki tisztelet *Ambrozovics* Lajos dr. főispán látta el és ő adta át a győzőknek a díjakat is. A rekord sorrendjében díjakat nyertek: 1. Lövészet puszkával: *Somogyi* Gy., *Somogyi* E., *Gebhardt* D., dr. *Moder* G., *Fets* K. Pisztollyal: *Urhegyi* J., dr. *Moder* G., *Somogyi* Gy., *Stájer* J., *Tnusa* A. 2. Száz yardos siktütás: *Koller* F. (12 mp.), *Latinovits* N., *Farkas* Ö., *Klein* J. 3. Football-távolgás: *Várnai* E. (35 30 m.) *Stájer* J., dr. *Moder* G. 4. Diszkosz-handicap: *Farkas* Ö. (27 80 m.), *Várnai* E. (26 60 m.), *Kocsis* J. (25 60 m.) 5. Súlydobás-handicap: dr. *Moder* G. (11 25 m.), *Latinovits* N. (7 70 m.), *Bogdány* M. (9 60 m.) 6. Magasugrás: *Koller* F. (147 cm.), *Klein* J. (142 cm.), dr. *Boróczy* K. (132 cm.) 7. Távolgás: *Koller* F. (5 20 m.), dr. *Boróczy* K. (5 10 m.), *Latinovits* N. (5 05 m.) 8. Svédgerely-vetés: *Latinovits* N. (37 35 m.) *Farkas* Ö. (32 80 m.), *Nánay* A. (32 35 m.), dr. *Moder* G. (29 35), dr. *Boróczy* (27 60). 9. Helyből magasugrás. Holtversenyben *Koller* F. és dr. *Moder* G. (122 cm.), *Klein* J. (117 cm.), dr. *Boróczy* K. (112 cm.). 10. 1000 méteres gyaloglás: *Nyilassy* J. (5 p. 28³/₆ mp.) *Treszkity* F., *Várnai* E., *Wittenberg* J. 11. Súlyemelés: *Kocsis* J. (47 egység), *Lovás* J. (42), *Bogdány* M. (35). A versenyeredmények publikálását kedélyes társaslakoma követte.

— **Egy városi irnoki állás körül.** Tíz-estendő törvényhatóság szolgálat után *Schulzer* József városi irnok lemondott a héten állásáról. Az így megüresedett irnoki állásra a napidíjasok egész serege adja be pályázatát. Méltán remélhető, hogy a hivatalos hatalom és ezzel karöltve működő törvényhatóság bizottság az évek óta sovány napidíjon tengődő díjnoklétszámból választja az új irnokot és nem honosítja meg itt azt a gyakorlatot, mely utjabban nem egy helyt íti föl a fejét, hogy külső, másutt boldogulni nem tudó protekciós személyekkel népesítik be a hivatalosbábók iróasztalait.

— **Uj bíró a szabadkai törvényszéken.** A szabadkai kir. törvényszék szépképzettségű, értékes bírói erővel gyarapodott a héten, *Balogh* Béla kir. törvényszéki bíróval, kit a király a pancsovai kir. törvényszéktől helyezett át Szabadkára. A saját kérelmére áthelyezett bíró kiváló judiciumát igen szimpatikusnak méltatják távozása alkalmából a pancsovai lapok.

— **Kitüntetett csendőr.** A király *Fazekas* Ferenc bácsalmán csendőr-jármőmestert hosszú és érdeműs szolgálatának elismerésül a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

— **Bajára helyezett biztosítótisztviselő.** *Szegő* Marcell, a Gresham életbiztosító társaság központi tisztviselőjét az igazgatóság a bajai kerületi főügyökséghez helyezte át.

— **Hirek az egyházmegyéből.** Az érseki hatóság *Schabocher* György bezdáni káplánt Ujvidékre küldte helyi káplánnak, *Schmelberger* Emil vaskuti káplánt pedig hasonló minőségben áthelyezte Bazdánba.

— **Egy városi tüzoltó öngyilkosságának szenzációs oka.** Éveken át hívó, reménykedő tüzoltó-lélek vált meg az élettől most hétfőn reggel. Noll Józsefnek hívták, egyik oszágola volt a négy szál hivatásos városi tüzoltók kar-nak és hétfőn hajnalban hazatérve föl-kötötte magát. A rendőrségi kommuniké ismeretlenek jelezte Noll öngyilkosságának az okát, de nekünk szava-hatott tanunk vannak rá, hogy Noll Józsefnek a bajai tüzoltói intézmény újjászerve-szésébe vetett hitében való teljes megfogytok-zása kergette korai sírjába. A bajai hivatásos tüzoltók pedig hétfőtől kezdve már csak hár-mannak vannak. Ami pedig már most történni fog, az mindössze annyi, hogy kiírják a pá-lyázatot a negyedik tüzoltói állásra. . . .

— **A vasutasok nem kapnak szabadságot.** A balkáni, közelebbből a szerbiai esemé-nyek nem kis gondot akasztanak a magyar államvasutak nyakába. Már napok óta egyebet sem tesznek, mint a háborút várják. Estétől reggelig és viszont reggeltől estéig a MÁV. egész személyzete kézen várja a szerbek be-masírozását. Minden vasutas a posztón áll, senki sem mozdulhat helyéről, mert hát a szkupezina megmondhatná magát és háborút üzenhet. Tegnapielőt este jött pecsét alatt a bizalmas, sőt szigorúan bizalmas távirat az üzletvezetőségekhez s onnan az állomásfőn-ökökhöz, hogy nincs szabadságolás. Aki vasutas szabadságot kér, egyszerűen nem kap. Aki vasutas szabadságon volt, sürgős távirattal visszarendelték állomáshelyére további intézke-désig. S.óval valami mégis csak van a levegőben.

— **Toldi ifjusága és a gimnázista.** A gimnázium negyedik osztályában Toldi ifjuságát tanulják meg az ifjak. A rendszer az, hogy amikor egy éneket már elolvastak, más-nap a tanulóknak el kell mondaniok a tar-talmát. A második éneket fejezték be a na-pokban s a tanár egyenként szólította föl az osztályt, hogy mindenki a maga módja szerint mondj a második ének tartalmát. Az egyik szóserint a következőket mondta:

— Toldi Miklós bátyja, György, nagy lakomát csapott. A vendégek vigak voltak. *Étek-ittak*, aztán pedig gerendákat *hánytak*.

— **Farkas Ferenc téli társulata.** Kávé-házi törzesszakl mellől és egyik-másik csak azért is Farkaspárti» hírközlőny ajkain föl-föl-gazdik mostanában az epekedésszerű vágya-kozás Farkas Ferencnek téli társulata után. Nehogy valamiképen csak két ember közki-vánóságát is legyen ez a sóhajtozás és hogy megnyugtassuk a közönséget azíránt, hogy Farkasék elmaradásával a bajai színészetnek és a közönségnek vesztesége egyáltalán nin-csen, meginformáltattuk magunkat egyik sa-

badkai Farkaspárti újsággal, amely a teli társulatról így ír:

Október 29 én kérdődik a szabadkai teli szeczon Herzeg Ferenc színművével, a "Bízánccal."

Előttünk a társulat névjajstroma. Ez a névsor lényegesen más, mint azok, amiket a nyár folyamán egyszer-kétszer olvastunk és mondhatjuk, hogy nem előnyösen változott. Sok az új név, sok az olyan színész, akinek here még nem jutott el hozzánk, s aki itt akar hírnevéért szert tenni. A tavalyi szeczonból előnyösen ismerjük *Markovics Margitot*, aki az idén is főerőssége lesz a drámai ensembelen. *F. Szalontai Ferike*, ha megmarad szerepkörében és nem akar mindent játszani, hasznavehető tagja lesz a társulatnak. *T. Zalai Imáné* a nyáron nagyot kellett haladnia, szinte hihetetlen mértékben megváltoztatta, ha a társalgási színésznő szerepkört jól akarja betölteni. *Barna Marist* és *Szilágyi Bertát* a tavalyi szeczonban már volt alkalmunk megismerni. A legjobb hír előző meg *Feladi Boriskát*, *Hadrók Annát*, *Ronai Herminát* és *Haltasz Ilont*. *Röszkegyi Saroltát* és *Honthy Elmárol* még eddig nem igen tudott a fáma, őik még ismeretlen boldogok a színművészet egén.

Ilyenek a férfiak között *Abonyi Tivadár* a síhérd, *Tóth József* a tenorista, és *Nagy Gyuláról* is csak annyit lehet tudni, hogy a *Vigopera* tagja volt, ami nem a legjobb ajánló levél. A tavalyi társulat férfi tagjai közül a legnagyobb örömmel látjuk viszont *B. Szabó Józsefet* és *Szageitly Andort*. *Nagy Imre*, ha az idén nem buffoszerepeket játszik, tán kevésbé keresi a karzatot a népszerűséget és így használhatóbb lesz. *Balási Sándort* jó hírek előzik meg, *Gere Zsiga* a pótsezon alatt nem igen tudott meghódítani bennünket, *Herceg Jenőnek* a Tália társulatban számottevő sikerei voltak. *Farkas Ferenc* dr. sokkal jobban ismeri a társulatát, hogysem az énekes bonviváni szerepkört *Farkas Ferenc* tölthetné be. *Faugó Rezső* és *Tukoray Loránt* bácsi is lehetöleg csak kevésszer jussanak szóhoz előbbi még fiataloson fiatal, utóbbi meg már nem fiatal a színpadra.

— Hogyan választanak főgimnáziumi tanárt Szabadkán? Legutolszerűben így lehetne bevezetni ezt a kis híradást, ha Józsefmódra megállásra hívnök föl a napot és az összes égitesteket — e földtekével együtt. Legyen szemtanúi annak, mi történik kincses Bácsország legnagyobb városában, a főválogó sultság századaiban, az emberbaráti szeretet szent nevében Süssön ide evez Európa és tapsoljon a fanatizmus emez örültének. Az esetet a következőkben közlik velünk Szabadkáról: Szabadka város törvényhatósági bizottsága a lejárt pályázat alapján tanárt akart választani csütörtöki közgyűlésén a város által föntartott ottani főgimnáziumhoz. Kedlen délután azonban valaki halasztó indítványt ad be a tanárválasztás ellen, mely arról panaszkodik, hogy a szabadkai főgimnázium tanári karában már eddig is 4, szóval négy nem katolikus, azaz protestáns tanár van és ez a dolog a város katolikus lakosságát mélyen elszomorítja. Most ismét két tanári állás van üresedésben. Csütörtökön kellene — ugymond — a pályázók közül a közgyűlésnek választania. De a tanárpályázók közül egyetlen egy sincs, aki katolikus. Az az indítvány tehát, hogy a közgyűlés most ne válasszon tanárt, hanem kérje föl Prokesh Ignác nyugdíjba vonult főgimnáziumi tanárt: tanítson tiszteletdíj mellett addig, míg újabb pályázat kirása után katolikus tanár is pályázik. Ugy-e, hogy Istennek tetsző dologt mivel az indítványozó ur? Bizony, Istennek tetsző. Mert mit tett Isten? A csütörtöki közgyűlés valóban nem választotta meg a tanárokat. Nem pedig azért, mert a távollevő főispán nem élnökölt a közgyűlésen, a kandiálós bizottság így nem működhetett, a tanárválasztás elmaradt. Ez, mert a matematika fizikai szak betöltése sürgős és mert Prokesh Ignác nyugalmazott tanár hajlandó illő tiszteletdíj mellett a tanári széket ideiglenesen elfogadni, az indítványozó ur indítványát a közgyűlés elfogadta. Ezek után illő megnyugvással fogadjuk az úgynevezett illetéknép való elintézését, mert nagy a mi örömmünk, ha az indítványozó ur lelkiismerete nem háborog.

— Eljegyzés. *Blum Mihály* eljegyezte *Weitzenfeld Gizskét*, özv. *Weitzenfeld Józsefné* leányát Bajszentistivánon.

— Hitvesgyilkosság Mátételkén. Megdöbbentő gyilkosság híreit kapjuk a Baja melletti Mátételke pusztáról. Egy fiatal férfi viruló szép feleségét gyilkolta meg vadállati módon. *Papp Albert*, *Pollak Ármin* mátételki pusztájának alkalmazottja hat hónappal ezelőtt vette feleségül Mátételke község egyik legszebb leányát. A fiatal házasko a feleséjét hat hónap alatt a legboldogabb egyetértésben éltek egész vasárnapig. Ekkor történt aztán, hogy a fiatal férj 17 esztendő feleségére valami okból durván rászólt. Minthogy idegenek is voltak jelen, a fiatal menyecske megakarta mutatni, hogy nem hagyja a jussát és alaposan összeszidta az urát. Ez meg rárohant a feleségére és haját ráncigálva ököllel ütötte. A megkínzott menyecske könyörögni kezdett az urának becéré néven szólítva.

— Jaj Berám elég volt már a verésből!

A megvadult ember a dühtől reszkette ordított:

— Nem volt elég, kapsz még, úgy hogy nem felejt el, mikor szidtat össze az embered!

Ezzel bicskát rántott és nyolc helyen életveszélyesen megszurta a feleségét. A boldogtalan asszony nyomban meghalt. A vadállatát aljastul félret ejtözte a csendőrség és átkísérte a szabadkai ügyészség börtönébe.

— Szereltem és vallás. Ezt a hírt annak igazolására írjuk, hogy a szerelmemek ma is van olyan hatáma mint azelőtt, a regényesség létűnt korában. A kaposvári anyakönyvi hivatalban érdekes házasságkötés készült. A vőlegény római katolikus és gazdag, a menyasszony miud a két tekintetben ellenkező: zsidó és szegény. De szép. És a gazdag katolikus vőlegény nemcsak hogy nem követelte a menyasszony áttérését, hanem a napokban, ami már igen ritka eset szokott lenni, beleegyezett abba, hogy a születendő gyermekei zsidó vallásuak legyenek.

— Reggelit kapnak a katonák. A közös hadügyminiszter előterjesztést tett az iránt, hogy a legénység élelmi illetéke javíttassék. Ezt az intézkedést oly módon fogantatják, hogy az eddigi naponkénti másfél krajcár reggeli pénzt egy teljes krajcárral fölemelik, vagyis két és fél krajcárt kap egy-egy ember reggelire. Ennek szükségét azal indokolja a miniszter, hogy a gyakorlatok alkalmával előforduló megbetegedéseknek legtöbbször az elindulás előtti elégtelen táplálkozás az oka.

Nyilt t ér. *)

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
Savanyúvíz

A nagy égetése a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

*) Az e rovathoz közöltékkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZÍNHÁZ.

A harmadik hét.

Végefel jár az őszi színházi szeczon. Alig, hogy kezdődött, már is befejezéshez közeledik. Ugy tudjuk, e hó 27-én már távozik tőlünk társulatával az igazgató. Elég korán elég hamar.

Talán nem időszerűtlen, ha most, a szeczon alkonyatán egyik összefoglaló szemlért tartunk, némi kritikai összefüggésbe bocsátanunk és megállapítjuk a szeczon művészi nyereség- és veszteség-számláját és föllátjuk mérleget.

A mérleg elég kedvező és határozottan a javunkra üt ki. Az új direktor bebizonyította, hogy ambíciózus, törekvő, komoly művészesember, ki igyekezett jó, tartalmasat, élvezeteset és művészi nivón állót nyújtani. Más szóval: meg lehetünk elégedve. Elégé változatos, élénk és tartalmas volt. Kaptunk több újdonságot, néhány jó reptit, láttunk több jó darabot és tapasztaltunk igyekezetet, törekvést, jóakaratot és a közönség megbecsülését. Eynyivel pedig meg kell elégednünk. Igényeink ugyan talán nagyobbak, mint a melyeket az igazgató társulatával teljeszen, minden irányban ki tudott volna elégténi, de ennek okát azonban nemcsak a társulatban, de magunkban is, sőt elsősorban magunkban, szomorú színházi viszonyainkban és sok más egyébben kell keresnünk, melyeknek fejtegetése nem e keretbe és nem e rovatba való.

Művészi ambíciójának szép és elismerésre méltó jelét adta e héten is *Szabó Ferenc* igazgató. Rostand hatalmas drámáját, a *Sasfőket* mutatta be, megelőzvé az összes vidéki színpadokat. Nagy, sőt majdnem merész volt a vállalkozás a mi nyomoruságos színpadunkon, de sikerült, várakozásunkon fölül sikerült. Mondanunk sem kell talán, hogy a technikai akadályok, a kihagyások és sok-sok apró, de mégis lényeges és döntő körülmény gyakran lerontották illúziókat, zavarták érdeklődésűntket és sokat, nagyon sokat levontak e művészi, poétikus alkotás szépségeiből, drámai erejéből és tragikai fenségéből.

A címszerepet, a reichstadi herceg nehéz, farszót szerepét *Hervey* Ersti játszotta. Tudtunkal ő az első nő, ki erre a szerepre Franciaország határain kívül, Sarah Bernhard után vállalkozott. A kassai színházban, hol azonban csak most készülne erre a darabra, szintén a társulat drámai hősnője fogja játszani. *Hervey* Ersti dicserétek készülséggel, nagy ambícióval győzedelmeskedett a hatalmas szerep nehézségein. Sok drámai erő, kifejező szenvedély, sok nemes hevület és mély érzéselt felt felkötő pátoz volt alakításában. Hogy sokszor gyenge, hogy néha erőtlen volt a változatos, fokozódó, a finom nűanszokban oly gazdag drámai szerep minden szépségének plasztikus kifejegetésére, ez nem kisebbíti érdemét, alakítása értékességét. A közönség mindvégig lelkesen ünnepelet és zúgó tapsviharokkal jutalmazta. Flambean rokonszenves alakját *Szabó* Ferenc személyesítette. Szép dikcióját, szenvedélyes, férfiasan erőteljes dramai kitörésűt sűrűtapsokkal honorálta a nézőtér. *Felér* Arthur ügyesen találta el Metternich maszkját. Alakításának voltak sikerült részletei. Azt hisszük azonban, hogy a hatalmas, híres kancellár valamely simább, méltóságosabb dípmót is volt, mint azt *Felér* Arthur sejtetni tudta velünk. *Rákai* Ferenc császárja nem sikerült öltözködésben. A többi kisebb szerepők elég simán illeszkedtek bele az öszjatekba.

A *Kornevilli herangokat* ujtotta föl hétfőn az igazgató. Nem volt érdemes. Planquette muzsikáján és a librettón már éreztük az idők nyomát. Közönség is kevés volt és a szerepők is sokszor vótantottak és unottan játszottak. *Tarnay* Leona szépen énekel és temperamentummal játszott, *Paxi* Margit koloratúrája színes, csillogó volt, *Nagy* Gyula szépen énekel. Jó volt *Rákai* Gáspár apója.

Kedden a *Sasfőket* ismételték meg teli ház előtt, szerdán pedig az elmaradhatatlan cabaret szerepelt a műsoron. Mi elégedettül volna és szívesebben vettünk volna egy jó operettet, a közönség azonban úgy látzák más véleményen volt, mert szép számban jelent meg és sokat mulatott az egyes sikerültebb számokon. Tetszett *Garai* Ius monológja, *Tarnay* Leona kupléja, *Paxi* Margit műsoron kívüli operáája. A sokoldalú *Szentes* kuplén és nómimációján sokat mulatott a közönség. Megújrázták *Fenyvessy* Olga ügyes, deli toborzóját, *Nagy* Gyula valcserjét és *Bay* László magyar dalait. Sok tapsot kapott *Maly* Gerő és a *xylophon* művész.

Geoth Faustját tüzte ki csütörtök estére az igazgató. Tiszteltük és nagybecsüljük az ambíciót, de csak addig, míg erejét fölül muló dolgokra nem vállalkozik. Ennek a darabnak az előadása ugyancsak föllümulja a társulat erejét. Miért? Ezer és egy okból, melyeknek fölsorolása fölösleges. Annaira nyilvánvalók. *Saabó F. renc (Faust)* és *Sz. Hervay Erzi* minden igyekezete megtört a magasban tornyszóló számtalan nehézségen. Közönség szép számban volt jelen és csodálatos türelemmel tartott ki éjfélig.

Pénteken a *Dollárkirálynőben* a drámai személyzet két fiatal tagja mutatkozott be énekes szerepben. Szereplésük sok vitára adott alkalmat a közönség sorában. Élénk eszmecsere fejlődött ki a körül, vajjon a derék ifjak jobban játszanak vagy jobban énekelnek-e? Talán még ma is folyik a vita, melyet mi sem tudnánk hamarosan eldönteni. *Tarnay Leona*, *Fenyvessy Olga* és *Dán Katica* játszották a főbb szerepeket. *Fenyvessy Olga* kedvesen énekelte az ispiángi nótát. *Dán Katicát* ma láttuk először nagyobb szerepben. Úgyesen játszott, hangja kissé gyöngye, de kellemes, táncpedig oly graciosus volt, hogy sürű tappsal ismételtette meg a közönség. Jók voltak *Rátka*, *Szentés* és *Stoll*.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor.

Ujvidékről Titelre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3., 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Obeoséreggel 4:40 11:45 és délután 1:32 órákor.

Obeoséregl Szabadkára reggel 4:10 7:20 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor 10:25, délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor

Zomborból Szabadkára reggel 3:39, 8:08 (gyors) 11:30, és délután 4:25 8:56 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4:33, 10:32, délután 1:42 és 7:05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:51, 10:05 délután 3:28 és 7:18 órákor.

Obeoséregl Ujvidékre reggel 4:20 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Obeoséreggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7:10 (gyors) 7:45 és délután 1:55, 3:20 (gyors) 10:10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 4:55, 9:50 (gyors) 1:52, 6:37 (gyors) és 11:50 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:50, délután 11:50 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és délután 8:04 órákor.

Bácsalmásról Regőcöere reggel 6:16 délután 2:49 és 8:14 órákor.

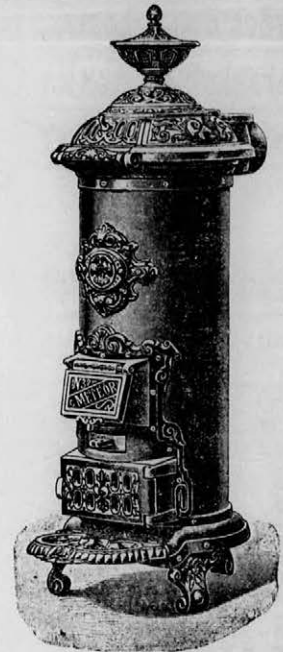
Regőcöeről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 5:50 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 délután 1:22, 4:05 és 6:48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors) 10:42, d. u. 4:29 (gyors) 7:22 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 9:10, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:10, 4:55, 6:34, 8:15 órákor.

Szabadalmazott hőtartó és folyton égő szénkályának.
Kapható: SCHLESINGER GYULA vasnagykereskedésében Baján.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparképzésen

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVNYOMTÉZET.
A. BAJAI HIRLAP kladóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek,
dizsművek, ifjusági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek, mindennemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, iró- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, közgazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és diszes bekötésére,

továbbá

képketrefek, (Passepartouts)
íróaljszatok, stb.

előállítására van berendezve.

Csinos kivitelű

n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

**Érdes dunai homok,
barakkok és ócska
építési anyagok
eladók.**

Vasutépítő vállalat

Attila-utca 10. sz. alatt.

4

miniszteri
jövahagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07

„RATIN”

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószer

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.— kor.
1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja. — „Ratin” bakterológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviseletje és egyszékhelye

Haan Béla Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

Hirdetéseket

olcsó árban felvesz

lapunk kiadóhivatala.

A magyar újságírók szeszenciói.

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és legkérlelhetlenebb szószólója.

Főszerkesztő:

Braun Sándor

Felelős szerkesztő:

Kacsák Géza

Naponként 125.000 példány.

Egy szám 2 krajcár.

A NAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 16.— K || Negyedévre . 4.— K
Félévre . 8.— K || Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám 5 krajcár.

A FIDIBUSZ ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 6.— K || Negyedévre . 1.50 K
Félévre . 3.— K || Egy hónapra — 50 K

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal

Budapest VIII., Röck Szilárd-
utca 9. szám.

Használt kerékpárokat
a legmagasabb áron vesz
Lázár Sémuel
látószersz. és kerékpárkereskedő
B A J A.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvényénél, oszónál és meghűléseknél, ledörzsölésköppen használva

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80 K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Forgátár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslázhöz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Memorandum.

Sürgöncim:
FÜLÖPSINGER
Szatmár.
N. Károly.

Fülöp Lajos és Singer Imre
siremléknagyraktárai

SZATMAR

NAGYKÁROLY

Attila-utca 1/B. szám. Széchenyi-utca 30. szám.

Ajánljak sarköveiket a legnagyobb választékban, u. m.: fehér carrara, fekete Schvéd gránit, sziléziai szürke gránit, porphir és Labrador kövekből. Mindennemű temető munkákat, u. m. áthelyezéseket, állításokat, utánvését és aranyozást bámulatos olcsó árban 25 évi írásbeli jótállás mellett elvállalnak.

Sirszejélek, vasrácok, uti keresztek a legnagyobb választékban állandóan raktáron vannak.
Őrtási választék márványlapokban. Költségvétés és rajzok ingyen és bérmentve.

VILÁGSZERTE HIRES A BORSZÉKI GYÓGY-FÜRDŐ.

A „FÖKUT” vize a legkellemesebb italt, legszénsavdusabb üdítő ásványvíz, ugy magában, mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „KOSSUTH-KUT” vize kitűnő összetételű alkalis vasas savanyúvíz, gazdag vas és mésztartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykóránál.

„BOLDIZSÁR-KUTI” gyógyborvíz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti víz, de kitűnő sikerrel használják a vese-, húgyhólyag-, köszvény bántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza húgyhomok lerakódását.

NAGY LITHIUM TARTALMU. HÚGYHÁJTÓ HATÁSÚ. SZÉNSAVDUS. CSIRAMENTES.

Utolsó vasuti állomás Déda. Posta, távírda és telefon helyben. Kapható minden nagyobb fűszer- és csemege üzletben vendéglőben.

A borszéki gyógyborvíz főraktára Baja és vidéke részére: áraikon kaphatók.

STAMPFL JENŐ

cégnél Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb
Telefon 81. szám.